

بررسی پیامدهای منفی دانشگاه‌ها و تاثیر آن بر احساس امنیت اجتماعی (در استان همدان)

اعظم خطیبی^۱

۱۳۹۲/۱۰/۲۵

تاریخ دریافت:

۱۳۹۲/۱۲/۲۱

تاریخ پذیرش:

چکیده

این پژوهش با رویکرد جامعه‌شناختی، تاثیر پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها بر احساس امنیت اجتماعی را در شهرهای استان همدان بررسی کرده است. روش آن پیمایشی و واحد تحلیل آن شهروندان شهرهای مورد مطالعه است و روش نمونه‌گیری آن خوشه‌ای تصادفی چند مرحله‌ای است. ابزار گردآوری اطلاعات مصاحبه و پرسشنامه محقق ساخته بود که اعتبار آن از طریق داوران (صوری) و پایایی کرونباخ آن ۰/۷۸/۵ به دست آمد. از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون برای تبیین و پیش‌بینی استفاده شد. نتایج نشان داد که دانشگاه‌ها نه تنها دارای اثرات مثبت در توسعه کشور می‌باشند بلکه دارای اثرات منفی نظیر: تغییرات فرهنگی نامطلوب، ناهنجاری‌های اجتماعی، تراکم و شلوغی شهر، تغییر در انتظارات شغلی تحصیلکرده‌ها، افزایش نظارت اجتماعی نیروی انتظامی، آلودگی محیط زیست و تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی هم هستند. رگرسیون نشان داد که تاثیر پیامدهای منفی دانشگاه‌ها بر احساس امنیت اجتماعی معنادار و بسیار قوی است ($R=0/655$) و با افزایش پیامدهای منفی، احساس امنیت اجتماعی جامعه کاهش می‌یابد. توصیه می‌شود در سیاستگذاری‌های مرتبط با دانشگاه‌ها دقت بیشتری شود و فقط جنبه‌های مثبت لحاظ نگردد. همچنین به حوزه‌های مختلف نیروی انتظامی، توجه ویژه شود تا سرویس‌دهی آنها به جامعه در جهت تامین امنیت اجتماعی با انگیزه بیشتری صورت گیرد.

واژه‌های کلیدی: تغییرات فرهنگی نامطلوب، ناهنجاری‌های اجتماعی، آلودگی زیست محیطی،

نظارت اجتماعی، تغییر کاربری زمین، احساس امنیت اجتماعی، ناامنی

مقدمه و بیان مسأله

خدمات دانشگاهی برای توسعه اقتصادی و اجتماعی و سیاسی وسیله‌ای لازم است و نقش زیربنایی دارد (ن.ک. فیوضات، ۱۳۸۲). همچنین تحولات عصر اطلاعات و ارتباطات و جهانی شدن، ظهور اقتصاد دانش محور، موجب شده که آموزش عالی در همان حال که نقش و جایگاه تعیین کننده تری از حیث ثروت و سرمایه‌ی اقتصادی ملت‌ها و توسعه‌ی جوامع پیدا کرده، در شرایط رقابتی تری نیز قرار گرفته باشد. همچنین فراگیر شدن آموزش عالی و محدودیت هزینه‌های عمومی، حساسیت ذینفعان را نسبت به کیفیت آموزش عالی و ارزش افزوده آن افزایش داده است (برنان و شاه^۱، ۲۰۰۰: ۲۲-۲۰). به همان میزانی که تقاضا برای آموزش عالی بیشتر می‌شود، حساسیت نسبت به کیفیت فرآیندها و بروندادهای دانشگاهی نیز افزایش می‌یابد (ماسی^۲، ۲۰۰۵: ۵۴) به همین دلایل است که بیشتر تحقیقات به اثرات و خدمات مثبت و پیشرفت کلی منتج از دانشگاه‌ها پرداخته‌اند (درویشی و خرمایی و ضیایی، ۱۳۸۵) و کمتر پژوهشی اثرات منفی دانشگاه‌ها را مد نظر قرار داده است. ناگفته نماند که تحقیق عطارزاده (۱۳۸۴)، ناکارآمدی دانشگاه در روند پیشرفت علمی - فرهنگی کشور را بررسی کرده و تحقیق خواجه‌گیر و آقاجانی و مدنی (۱۳۸۸) اثرات منفی دانشگاه آزاد اسلامی مبارکه را در فرهنگ بومی و منطقه‌ای این شهر مورد توجه قرار داده است. تحقیق دیگری که بتواند بر غنای این تحقیق بیفزاید یافت نشد. زیرا در نگاه نخست به نظر نمی‌رسد که دانشگاه‌ها می‌توانند اثرات منفی هم داشته باشند و احساس امنیت اجتماعی را به خطر اندازند.

همچنین تحقیقات بسیاری به امنیت پرداخته‌اند. زیرا امنیت از مباحث پیچیده دنیای امروز و از نیازهای ضروری فرد و جامعه است و فقدان یا اختلال در آن بازتاب‌های نگران کننده و خطرناکی به دنبال دارد (ترابی و گودرزی، ۱۳۸۳: ۳۲ به نقل از نادری و جاهد و شیرزاده، ۱۳۸۹: ۶۱). افراد مختلف با توجه به محیط پیرامونی، بینش متفاوتی از مقوله‌ی امنیت داشته و احساس امنیت را با توجه به نظام اقتصادی، نظام سلامت و تجربه‌های فردی ناامنی، متغیر دانسته و دلهره‌ی ناشی از احساس ناامنی را بیشتر از لایه‌های عینی و واقعی ناامنی و وقوع جرم در اذهان دارند (لیندستروم^۳ و دیگران، ۲۰۰۸: ۱ به نقل از نادری و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۳).

1- Brennan and Shah

2- Massy

3- Lindstrom & Others

از دیدگاه جامعه‌شناسی بروز عکس‌العمل‌های احساسی^۱ (نفس نفس زدن، تغییرات صدا موقع خوشحالی و عصبانیت و...) می‌تواند ریشه‌های بیولوژیکی یا اجتماعی داشته باشد. رابطه بین محرک و پاسخ در دیدگاه مبادله و یا عضویت در گروه‌های مختلف و رقابت بین افراد در دیدگاه تضاد، باعث برانگیختن احساسات علیه یکدیگر می‌شود (رفیع پور، ۱۳۷۵: ۹-۱۲). جامعه‌شناسانی مانند کنت و دورکیم (رفیع پور، ۱۳۸۴: ۳۵) نظم اجتماعی را عامل امنیت اجتماعی دانسته و عنایت و دیگران (۱۳۹۱) و نوروزی و سپهر (۱۳۸۸) از سه رویکرد نظم و کنترل و ساختار اجتماعی برای تبیین احساس امنیت استفاده کرده‌اند (رادان، ۱۳۹۲: ۸۷-۸۶). مرتن نیز از مفهوم آنومی برای تبیین بی‌نظمی و ناامنی اجتماعی استفاده کرده است. جامعه‌شناسانی مانند هیرشی، محسنی تهریزی (۱۳۹۱)، ستوده (۱۳۸۸) کاهش کنترل اجتماعی را موجب افزایش کجروی و انحراف و کاهش احساس امنیت اجتماعی دانسته‌اند. بوزان (۱۳۸۶) علاوه بر کنترل، نظارت مستقیم اجتماعی را عامل مهمی در ایجاد نظم و افزایش احساس امنیت عمومی برمی‌شمارد. یعنی هر قدر نهادهای امنیتی و انتظامی جامعه مقتدرتر باشند و کنترل رسمی و غیررسمی بیشتری اعمال کنند، به همان میزان احتمال وقوع بی‌نظمی کاهش یافته و احساس امنیت عمومی افزایش می‌یابد (رادان، ۱۳۹۲: ۸۸). محققانی مانند گیدنز (۲۰۰۵)، چلبی (۱۳۸۱) و باتسن (۱۹۹۸) نیز به بررسی رابطه میان اعتماد و سرمایه اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی پرداخته‌اند. بنابراین جامعه‌شناسان از بعد ساختاری و روانشناسانی مانند مزلو از منظر فردگرایی (در نظریه سلسله مراتب نیازهایش) احساس امنیت را مورد مذاقه قرار داده‌اند (رادان، ۱۳۹۲: ۸۶-۸۷).

بر اساس آن چه گذشت، این طرح پژوهشی برای رسیدن به این شناخت که آیا دانشگاه‌ها هم دارای پیامدهای منفی هستند و احساس امنیت اجتماعی شهروندان را تهدید می‌کنند یا خیر؟ قصد دارد که اثرات منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌های دولتی، پیام نور، آزاد اسلامی، علمی - کاربردی را در شهرهای استان همدان شناسایی و سپس رابطه آن را با احساس امنیت اجتماعی شهروندان بسنجد تا بتواند راهکارهایی در این مورد در اختیار مسئولین ذینفع قرار دهد. در واقع تحقیق دارای دو نوع سؤال اساسی می‌باشد. سؤال اساسی اول کیفی و به دنبال شناخت است (پیامدهای منفی دانشگاه‌ها در شهرهای استان همدان از منظر شهروندان کدامند؟) و سؤال اساسی دوم کمی و به دنبال برقراری رابطه بین پیامدهای منفی و احساس

امنیت اجتماعی است تا بتواند به تعمیم بپردازد (پیامدهای منفی دانشگاه‌ها چه تأثیری بر احساس امنیت اجتماعی شهروندان دارد؟).

اهمیت و ضرورت تحقیق

ساخت دانشگاه‌ها در شهرها، مهمترین مولفه برای توسعه فرهنگی-اجتماعی آن شهر می‌باشد. در تحقیقاتی که به مطالعه اثرات مثبت دانشگاه‌ها پرداخته اند، اشاره شده که دانشگاه در اشتغال زایی و مشارکت بانوان، تغییر و ارتقاء فرهنگ دانشجویان، افزایش درآمدها و رفاه معیشت مردم، افزایش تنوع شغلی و کمک به اقتصاد خانواده، دستیابی به بازار اشتغال، کاربایی و کسب درآمد، تحصیلات عالی با آماده سازی افراد برای ورود به بازار کار، رشد حرفه ای و ارتقای جایگاه اجتماعی افراد و پیشرفت کلی جامعه نقش موثری داشته اند. نظیر تحقیق (متولی و چرم زاده، ۱۳۹۰؛ موحدی و معتمدی و موحدی، ۱۳۸۸؛ سلاح ورزی، ۱۳۹۰؛ منصوری بروجنی و جوانبخت، ۱۳۸۸؛ فیاض بخش و قلناش، ۱۳۸۸؛ خواجه گیر و آقاجانی و مدنی، ۱۳۸۸؛ درویشی و همکاران، ۱۳۸۹؛ رنجبرزاده و اکبریان، ۱۳۸۵ و...).

همچنین تحقیقات زیادی در حوزه امنیت اجتماعی و احساس امنیت اجتماعی انجام گرفته است. نظیر: (نایی و همکاران، ۱۳۹۲؛ علیخواه و نجیبی، ۱۳۸۵؛ سیدزاده ثانی، ۱۳۸۷؛ غفاری، ۱۳۸۷؛ ربانی و قاسمی، ۱۳۸۷؛ شهداد و زنجانی زاده، ۱۳۸۷؛ جعفری و میرو قشلاق و عمرانی نژاد و جعفری، ۱۳۹۱؛ صادقی و میرحسینی، ۱۳۸۸؛ سراج زاده و گیلانی، ۱۳۸۹؛ دلاور، ۱۳۸۴؛ بیات، ۱۳۸۸؛ افتخاری، ۱۳۸۷؛ ولی مین^۱ و همکاران، ۱۹۸۶؛ صارمی، ۱۳۸۹؛ نادری و همکاران، ۱۳۸۹ و...). اما این تحقیقات به پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها و تاثیر آن بر احساس امنیت اجتماعی پرداخته و در این زمینه تحقیقی انجام نگرفته است. به دلایل مذکور انجام پژوهش کنونی ضرورت دارد.

همچنین در مصاحبه های غیررسمی که از شهروندان در اماکن عمومی مثل پارک ها، بازار، خیابان و دانشگاه ها و... به عمل آمد، آنها بیان کرده اند که دانشگاه‌ها پیامدهای منفی هم دارند (این پیامدها در جدول شماره ۳ خلاصه شده اند). به همین دلایل ضرورت ایجاب می نماید که این ادعاها با روش علمی بررسی شوند تا صحت و سقم آنها آشکار گردد.

پیشینه تحقیق

با بررسی های به عمل آمده مشخص شد که در زمینه ی اثرات منفی دانشگاه ها، پیشینه غنی وجود ندارد. تحقیقاتی که به این موضوع پرداخته اند، شامل دو مورد زیر است که از نظر می گذرد. عطارزاده (۱۳۸۴) ناکارآمدی دانشگاه در روند پیشرفت علمی - فرهنگی کشور را مطالعه کرده و به این نتیجه رسیده که دانشگاه نقش اساسی در مشکلات ساختاری در نحوه ی کارکرد این نهاد از جمله کمیت گرایی، آموزش مداری و ابهام در هویت دانشجو داشته است.

تحقیق خواجه گیر و آقاجانی و مدنی (۱۳۸۸) با عنوان «بررسی نقش و تأثیر دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه بر روند تحولات در ساختار اجتماعی، اقتصادی این شهر» به این نتیجه رسیده است که همزمان با تأسیس دانشگاه و ورود دانشجویان از نقاط مختلف کشور به این شهر، فرهنگ بومی و منطقه ای این شهر دستخوش تغییرات گردیده و این تغییرات فرهنگی و اجتماعی علی رغم آفت های ایجاد کننده، زمینه رشد و تعالی این شهرستان را در شاخص های اجتماعی ایجاد کرده است (منصوری بروجنی و جوانبخت، ۱۳۸۸: ۱-۲۴). البته این تحقیق نیز در نتیجه گیری بیشتر به اثرات مثبت پرداخته است.

همچنین در ایران پژوهش های زیادی به امنیت و احساس امنیت و ناامنی با محوریت انسان در رابطه با جرایم و ناامنی آهسته آهسته اختصاص یافته است، نظیر افزایش حاشیه نشینی و فقر و حاد شدن شکاف میان غنی و فقیر، آسیب های خانوادگی، منازعات قومی، منطقه ای و سیاسی، تمایل به مهاجرت، کاهش احساس خوشبختی، فقدان امید به آینده، نبود اطمینان از ثبات موقعیت اجتماعی، کاهش سطح اعتماد و عواطف مردم نسبت به یکدیگر، کاهش سرمایه اجتماعی، افزایش اراذل و اوپاش، افراد شرور و باندهای خلافکار در جامعه، نندالیسم، کاهش نقش نهادهای هنجارساز مثل رسانه ها، فاصله آرمان ها با واقعیت های جامعه که از ناامنی های آهسته در شهرها محسوب می گردند (علیخواه و نجیبی، ۱۳۸۵ و سیدزاده ثانی، ۱۳۸۷ و غفاری، ۱۳۸۷ و ربانی و همتی، ۱۳۸۷؛ شهادت و زنجانی زاده، ۱۳۸۷ و جعفری و همکاران ۱۳۹۱ و صادقی و میرحسینی، ۱۳۸۸ و محسنی تبریزی، ۱۳۹۱ و سراج زاده و گیلانی ۱۳۸۹ و دلاور، ۱۳۸۴ و بیات، ۱۳۸۷؛ رجبی پور، ۱۳۸۸ و نادری و همکاران، ۱۳۸۹ و گینز، ۲۰۰۵؛ باتسن، ۱۹۹۸ و چلیبی، ۱۳۸۱). ریشه ناامنی های انسان محور برآمده از نابرابری های اجتماعی و عدم وجود نظم نهادی و اجتماعی است (صارمی، ۱۳۸۹:

۱۱۱). به نظر جعفری و همکارانش (۱۳۹۱) رویکرد اجتماعی به مساله امنیت، افزایش و تثبیت آن را در گرو حساسیت افکار عمومی و مشارکت مردم می داند. این گونه نامنی ها در دراز مدت، خطر کمتری از نامنی های خطرناک مانند قتل و تجاوز، دروغ، خیانت، سخن چینی، رشوه، تهمت، غیبت، بخل، کینه، فحشا، فساد، خستگی مفرط، افسردگی و ... ندارد. آمارهای رسمی کشور نشان دهنده آمار بالای جرائم و گویای رشد بالای نامنی های انسان محور است. این آمار در سال های قبل از ۱۳۸۶ به بالای پنج میلیون پرونده هم رسیده است (مرکز آمار ایران، ۱۳۸۷: ۵۱۳). پیشرفت های فن آوری هم نتوانسته نامنی ها را کاهش یا جلوی آنها را بگیرد. امنیت پیوندی عمیق با ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه دارد (جعفری و همکاران، ۱۳۹۱).

آنچه مبرهن است محققان امنیت اجتماعی و یا نامنی اجتماعی را از منظر جرم و جنایت و یا آسیب ها و بلاهای طبیعی بررسی کرده اند و به نامنی حاصل از پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه ها و قعی نگذاشته اند. زیرا این نوع نامنی را نمی توان در زمره نامنی های منتج از جرم و جنایت و یا آسیب های طبیعی به شمار آورد. این پژوهش با وارد کردن این متغیر جدید در تحقیق، درصدد گسترش دامنه مطالعات مرتبط با احساس امنیت اجتماعی است تا بتواند پیشینه ای به خزائن علم بیفزاید و خلاء ناشی از فقدان این نوع مطالعات را پر سازد.

مبانی نظری و تعریف مفاهیم

با ساخته شدن دانشگاه ها در شهرهای کوچک، به دلیل مهاجرت های تحصیلی، تراکم جمعیت به وجود می آید که با خود گوناگونی و تنوع فرهنگی را به ارمغان می آورد. تضارب فرهنگ ها می تواند هم به ارتقای فرهنگ و باورهای جامعه کمک کند و هم می تواند تضاد و تعارضات فرهنگی را در جامعه بیفزاید. حالت دوم تهدیدی برای امنیت اجتماعی است. به همین دلیل ابتدا به اختصار «امنیت اجتماعی» و «احساس امنیت اجتماعی» از نظر می گذرد.

امنیت و احساس امنیت اجتماعی

در لاتین ریشه ی امنیت^۱ به معنای نداشتن دغدغه است. امنیت بر «احساس آزادی از ترس» یا احساس ایمنی که ناظر بر امنیت مادی و روانی است» تاکید دارد (ماندل، ۱۳۸۱: ۴۴). یعنی

مردم هراس و بیمی نسبت به حقوق و آزادی‌های مشروع خود نداشته و به هیچ وجه حقوق آنها به مخاطره نیفتد (بوزان، ۱۳۸۶: ۵۲). یعنی «فرصت زندگی بهتر» (عنبری و فیروزجاییان، ۱۳۸۸: ۶۴) داشته باشند. وجود امنیت برای هر جامعه‌ای به مثابه بستر اصلی رشد و توسعه آن جامعه است. فراهم شدن این بستر هم در بعد عینی (حفاظت در مقابل خطر) و هم در بعد ذهنی (احساس ایمنی) بسیار مهم است. چرا که زیر بنای سایر نیازها بوده و فقدان آن به روان پریشی اجتماعی و آنومی منتهی شده و زمینه جلب مشارکت عمومی برای هر نوع همکاری و برنامه ریزی‌های بعدی فراهم نمی‌شود (رضوی و ساعی، ۱۳۹۰: ۸۴). امروز امنیت را در توسعه و نه در اسلحه سراغ می‌گیرند. چرا که توسعه انسانی به تقویت امنیت و امنیت زمینه ساز توسعه یافتگی است و علاوه بر این هرگونه اقدامی در جهت امنیت می‌تواند در میان اقشار جامعه، آرامش و اعتماد به نفس ایجاد کند (موزن جامی، ۱۳۸۴: ۱۱۱). پس هدف از امنیت تأمین حس رفاه و آسایش مردم می‌باشد. رسیدن به چنین مرحله‌ای مستلزم توجه نمودن به نقش مستقل و همه جانبه مردم در روند سیاستگذاری هاست (پوریان، ۱۳۸۹: ۱۶۷). امنیت از نظر موضوعی در حوزه‌های مختلف نظامی، اقتصادی، محیطی، سیاسی و فرهنگی مطرح می‌شود. از نظر سطح تحلیل، به امنیت محلی، ملی، منطقه‌ای (بین‌المللی) و جهانی قابل تقسیم است (ماندل، ۱۳۸۱؛ مکین لای و لیتل، ۱۳۸۰).

برای امنیت اجتماعی سه نوع تعریف وجود دارد:

- تعاریفی که بر تهدید هویت جمعی تأکید دارند. بوزان بر این نوع امنیت تأکید دارد.
 - تعاریفی که امنیت را فقدان هراس از ویرانی و تهدید ارزش‌های جامعه می‌دانند. در این نوع تعریف، امنیت حاصل فضای اجتماعی است که دولت به معنای عام و امنیت فرد را در بر نمی‌گیرد بلکه بر مجموعه‌ای از افراد تأکید دارد که عنصر یا عناصری ویژه مانند جنسیت، قومیت، مذهب و... آن‌ها را به هم مرتبط می‌سازد.
 - تعاریفی که امنیت اجتماعی را بر فراغت جمعی از تهدیدی که عمل غیرقانونی دولت یا دستگاه یا افراد یا گروهی که در تمام یا قسمتی از جامعه به وجود آورده است، تأکید می‌ورزد (گروسی، ۱۳۸۶: ۲۹ به نقل از نادری و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۸).
- رویکردهای جامعه‌شناختی، احساس امنیت اجتماعی را در تعامل با انسجام اجتماعی، همبستگی اجتماعی و سایر پدیدارهای اجتماعی مورد مطالعه قرار می‌دهند. این رویکردها احساس امنیت یا عدم امنیت اجتماعی را از خود امنیت یا ناامنی مهمتر در نظر می‌گیرند

(افتخاری، ۱۳۸۸: ۱۸). زیرا افراد از شرایط اجتماعی خود احساس ناامنی دارند و نگرش فزاینده‌ای از آسیب رسیدن به جان، خانواده، دارایی، حقوق و ارزش‌هایی که برای آنها مهم هستند، دارند.

احساس امنیت اجتماعی عبارت از نوعی ذهنیت و جهت‌گیری روانی مثبت (قانع‌کننده، رضایت‌بخش و آرامش‌بخش) شهروندان نسبت به تاثیرگذاری حضور و بروز رویدادها و وقایع ضدامنیتی (تهدیدات) در شرایط فعلی و آتی در حوزه امنیت اجتماعی است که عبارتند از: امنیت جانی، رفاهی، فکری، ناموسی و هویتی (نایی و همکاران، ۱۳۹۲). احساس امنیت موضوعی روانشناختی است و وقتی انسان با شنیدن خبری در زمینه‌های گوناگون و یا مشاهده رفتار یا رخدادی که مستقیم یا غیرمستقیم با تعلقات و منافع مادی و معنوی وی در تضاد بوده و به نوعی خاطر جمعی، اطمینان، ایمنی، آسودگی و آرامش قلبی او را تحت تاثیر قرار داده و ذهن او را درگیر کرده و روبرو می‌شود، در چنین شرایطی احساس ناامنی به وی دست می‌دهد. از منظری دیگر، احساس امنیت به احساس آزادی نسبی از خطر اطلاق می‌شود که وضعیت خوشایندی را در افراد جامعه ایجاد کرده و فرد در آن موقعیت احساس آرامش جسمی و روحی می‌کند (رجبی پور، ۱۳۸۴: ۹۳ به نقل از نادری و همکاران، ۱۳۸۹: ۶۹). احساس امنیت اجتماعی حافظ ویژگی‌های بنیادی و اساسی گروه‌های اجتماعی است که تحت عنوان تعریف مشترک از هویت و منافع پیگیری می‌شود. همچنین تأمین‌کننده‌رهایی از دلهره و اضطراب ناشی از فشار و مخاطرات اجتماعی (اعم از سیاسی و اقتصادی) است و وابسته به میزان پیروی از هنجارهاست (نوبدینیا، ۱۳۸۴: ۶۶ و ۶۷).

در شرایط فعلی که نظم نوین جهانی در حال گسترش و تسلط بر جهان است (محسنی، ۱۳۸۰؛ والرشتاین، ۱۹۷۹ و ۱۹۷۴؛ گیدنز و بردسال، ۲۰۰۹؛ بک، ۱۹۹۲)، وظیفه دولت‌ها تأمین امنیت اجتماعی و رفاه شهروندان است (نوبدینیا، ۱۳۸۴: ۷۱-۶۶). یعنی از جانب افراد دیگر سایر گروه‌ها و حکومت و قانون، مال، آبرو و موقعیت اجتماعی فرد مورد تهدید و خطر قرار نگیرد (ترابی و یآوری و یعقوبی، ۱۳۸۶: ۴۸۸-۴۸۰). برای تأمین این نوع امنیت نیاز به نظارت اجتماعی است و یکی از مکانیزم‌های اجرای آن استفاده از توانمندی‌های نیروی انتظامی می‌باشد. نظارت اجتماعی به طور کلی به ابزارها و روش‌هایی اطلاق می‌شود که برای وادار کردن فرد به انطباق او با انتظارات گروه معین یا کل جامعه به کار می‌رود (کوئن، ۱۳۸۶: ۱۹۷). بیرو (۱۳۷۰: ۳۴۸) معتقد است که نظارت اجتماعی مجموع وسایل و

شیوه‌هایی است که با استفاده از آن‌ها، یک گروه یا یک واحد، اعضای خود را به پذیرش رفتارها، هنجارها، قواعدی در سلوک و حتی آداب و رسوم منطبق با آن چه گروه مطلوب تلقی می‌کند، سوق می‌دهد. به نظر تالکوت پارسونز نظارت اجتماعی فراگردی است که به وسیله‌ی آن با رفتارهای منحرف مقابله می‌شود و ثبات اجتماعی حفظ می‌گردد (آبر کرومبی، ۱۳۶۷: ۳۵۰). نظارت اجتماعی در اصل اشاره به توانایی جامعه برای تنظیم مناسبات و کنترل خودش دارد. در سال ۱۹۳۰ این اصطلاح، مفهوم مدرن‌تر گرایش فرد به همنوایی را به خود گرفت (موریس، ۱۹۸۵: ۱۰۸-۸۲).

بر اساس آن چه بیان شد، در مورد امنیت دو رویکرد سلبی و ایجابی وجود دارد. رویکرد سلبی به ارزشهای عتی بها می‌دهد و دولت محور و قدرت محور است. و برای صیانت مردم در قبال تهدید بیرونی تاسیس می‌شود (افتخاری، ۱۳۸۲: ۱۵). امنیت ایجابی به ارزشهای ذهنی و گروه بها می‌دهد و جامعه محور و انسان محور است و معتقد است که تهدید بیشتر علیه ارزش‌ها و هویت‌های گروه‌های اجتماعی است و مهم‌ترین منبع تحقق امنیت خود جامعه و گروه‌های گوناگون موجود در آن است (افتخاری، ۱۳۸۲: ۲۴۶؛ رضوی طوسی و ساعی، ۱۳۹۰: ۹۱).

با توجه به آن چه گذشت، مشخص شد که محققان به متغیرهای زیادی در رابطه با احساس امنیت اجتماعی توجه کرده‌اند اما به رابطه بین پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها و احساس امنیت اجتماعی پرداخته‌اند.

هدف این پژوهش وارد کردن این مولفه در تحقیق و گسترش دامنه مطالعات مرتبط با امنیت اجتماعی است تا بتواند این خلاء ناشی از فقدان مطالعات را تا حدودی پر سازد.

در بخش بعدی با رویکرد پدیدارشناسانه یعنی بدون هیچ پیش فرضی و با حضور در میان شهروندان و پرسش غیررسمی از خود آنها، معرف‌های مرتبط با پیامدهای منفی دانشگاه‌ها شناسایی شده‌اند. اما نخست به طور خلاصه به دانشگاه‌ها و انتظارات از آنها پرداخته شده و سپس اثرات منفی آنها از نظر می‌گذرد.

رویکرد پدیدارشناسی به اثرات منفی دانشگاه‌ها

نام دانشگاه در جوامع انسانی با انباشتگی علم، پژوهش و فرهنگ مترادف است. حضور و فعالیت نهاد دانشگاه در یک جامعه، نوید بخش تحول ژرف در اخلاق رفتاری شهروندان

و گسترش فرهنگ و فرهیختگی در عرصه‌ی تصمیم‌گیری هاست. آن‌گاه که جامعه‌ی عزم توسعه‌نماید، این دانشگاه است که با تاثیرپذیری از روند توسعه‌ی عمومی کشور، با تامین نیروی انسانی لازم، کنش‌گری خود را به اثبات می‌رساند. گرچه سابقه تلاش به منظور عقب‌ماندگی اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در کشور ما به سالیان دراز گذشته باز می‌گردد، لکن رویداد انقلاب اسلامی نقطه‌ی عطفی در این بین محسوب می‌شود. نهاد دانشگاه به عنوان جزئی از این مجموعه بزرگ سعی بر آن داشت تا با تحقق کارکردهای مورد انتظار، رسالت خود را به انجام برساند. اما مروری بر کارنامه مراکز آموزش عالی پس از انقلاب اسلامی، بیانگر آن است که این کارکرد چندان رضایت‌بخش نیست (عطارزاده، ۱۳۸۴: ۴۷ و ۴۸).

علاوه بر آن، هدف از ساخت دانشگاه‌ها در تمام شهرها ایجاد توسعه از پایین است. هدف اولیه توسعه از پایین، ارضای نیازهای اساسی ساکنان منطقه است. براین اساس، توسعه مبتنی بر بسیج حداکثر منابع طبیعی، انسانی و نهادی منطقه است. برای خدمت به توده مردم و مناطق محروم، سیاست‌های توسعه باید مستقیماً مسائل فقر را هدف بگیرند و در ابتدا از پایین برانگیخته و کنترل شوند (کلانتری، ۱۳۹۱: ۱۶۲-۱۵۹). بنابراین هدف اصلی از تاسیس دانشگاه‌ها، ایجاد توسعه است اما دانشگاه‌ها نه تنها اثرات مثبت دارند بلکه دارای پیامدهای منفی هم هستند که کمتر مورد توجه محققان قرار گرفته است. بر اساس نظریه کارکردی مرتن (ریتزر، ۱۳۷۴: ۱۴۵)، هر پدیده اجتماعی نه تنها دارای کارکرد آشکار و مثبت است بلکه پیامدهای پنهانی و منفی نیز دارد که ممکن است نظم جامعه را مختل سازد و احساس نامنی را افزایش دهد. دانشگاه‌ها نیز از این موضوع جدا نمی‌باشند. پیامدهای منفی دانشگاه، همان کارکردهای پنهانی منفی هستند که ناخواسته به وجود می‌آیند و برای کشف و شناخت این پیامدها از روش پدیدارشناختی هوسرل استفاده شد. زیرا پیشینه تحقیقاتی مرتبط با موضوع بسیار نادر بود و متغیرهای از پیش تعیین شده‌ای هم وجود نداشت.

هوسرل بود را «طبیعی» می‌دانست و «پدیده»^۱ را باطن شیء. او پژوهش را تلاشی برای کنار زدن خصوصیات طبیعی^۲ و عادت‌ی و رسیدن شیء به آن‌گونه که هست، نه به سانی که ما تصور کردیم و یا تاریخ و جامعه به ما نشان داده بلکه به شکلی که شیء «در خود» است،

1- Phenomen

2- Natural

در خارج از واقعیت^۱ می دانست. بنابراین هوسرل درصدد پی جویی و کشف باطن اشیاء برآمد و با شعار «برگشت به اشیاء»^۲ مکتب پدیدار شناسی خود را بنا گذاشت (تنهایی، ۱۳۷۹: ۳۳۸-۳۵۰).

بر اساس این دیدگاه، وجود طبیعی که در اینجا اثرات مثبت دانشگاه هاست، باید از پیش روی محقق کنار زده شود تا «نمود یا پدیده» (اینجا اثرات منفی دانشگاه‌ها) پدیدار گردد (تنهایی، ۱۳۷۹: ۳۳۹). برای انجام این کار لازم است که محقق بدون هیچ پیش فرضی در میان مردم حضور یابد و واقعیت را از منظر مردم شناسایی نماید. با حضور در اماکن عمومی شهر مثل پارک‌ها، بازار، مطب، ایستگاه‌های اتوبوس و... و برقرای رابطه دوستانه و غیر رسمی با شهروندان و طرح یک سؤال باز «آیا دانشگاه‌ها هم می توانند اثرات منفی برای شهر داشته باشند؟» آنها سر در دل را باز می کردند و می گفتند که؛ خیلی از ناامنی‌ها و تخلفات قانونی در شهر، شلوغی‌ها و آلودگی‌های محیطی، تغییر رفتار و انتظارات نسل جوان و انجام رفتارهای خلاف اخلاق و خلاف هنجار جامعه و غیره به دانشگاه‌ها مربوط است. آنها اشاره می کردند که برای ساخت و توسعه فضای دانشگاه‌ها و همچنین ساخت کانال‌های ارتباطی و آب و برق دانشگاه‌ها خیلی از زمین‌های کشاورزی تخریب شده‌اند. زنان یا مردان بومی خانواده با ادامه تحصیل در دانشگاه‌ها فرصت کمتری برای بودن با خانواده دارند و دچار بی عاطفگی و یا به عبارتی طلاق عاطفی شده‌اند و یکدیگر را درک نمی کنند یا کمتر درک می کنند زیرا فرصت با هم بودن کمتری دارند. نظرات شهروندان در مورد معرف‌های اثرات منفی دانشگاه‌ها در جدول شماره ۳ خلاصه شده است.

با این روش، معرفها و متغیرهای پیامدهای منفی دانشگاه‌ها از زبان فاعل کنش، شناسایی شد و ناظر کنش یا به عبارتی محقق، کمترین مداخله‌ای در ساخت این مفاهیم نداشت. در مرحله بعد این معرف‌ها در پرسشنامه ساخت یافته تنظیم و مجدد اجرا شد. بر اساس مبانی نظری و نتایج تحقیقات مرتبط با موضوع، که در این پژوهش ارائه شد و یافته‌های حاصل از گفت‌وگو با مردم مدل و الگوی پژوهش به شکل زیر ترسیم می گردد.

فرزیه های تحقیق

افزایش تغییرات فرهنگی نامطلوب حاصل از دانشگاه‌ها بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار

1- Reality

2- Back to the thing

است به گونه ای که هرچه این تغییرات بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد. افزایش ناهنجاری های اجتماعی حاصل از دانشگاه ها بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این ناهنجاری ها بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد. افزایش آلودگی محیط زیست حاصل از دانشگاه ها بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این آلودگی ها بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد. افزایش شلوغی و ترافیک حاصل از ازدیاد جمعیت دانشجویی در شهر بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این ترافیک و شلوغی بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد.

تغییرات کاربری زمین های کشاورزی حاصل از ساخت دانشگاه ها بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این تغییرات بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد.

تغییرات انتظارات شغلی جوانان تحصیل کرده و عدم امید آنها نسبت به آینده شغلی خود بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این تغییرات بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد.

افزایش نظارت نیروی انتظامی در سطح شهر و بین شهرها به علت ساخت دانشگاهها بر امنیت اجتماعی تاثیر گذار است به گونه ای که هرچه این نظارت بیشتر باشد، احساس امنیت اجتماعی افزایش می یابد.

پیامدهای منفی دانشگاه ها، متغیر مستقل (پیش بین) و احساس امنیت اجتماعی متغیر وابسته (ملاک) می باشد. دانشگاه های استان همدان متغیرهای کنترل هستند. متغیرهای سیاسی و روانی، متغیرهای مزاحم هستند که علی رغم توجه به آنها، در این پژوهش بررسی نمی شوند.

روش پژوهش

روش به کار رفته در این تحقیق پیمایشی است، واحد مشاهده و تحلیل فرد می باشد و برای جمع آوری داده ها از مصاحبه و پرسشنامه استفاده شده است. رویکرد تحقیق، پدیدارشناسی جامعه شناختی است. یعنی برای شناخت اثرات منفی دانشگاه ها با استفاده از روش پدیدارشناسانه، در میان شهروندان رفته و از طریق مصاحبه با آنها سعی شد تا لایه های پنهان واقعیت کنار زده و با اپوخه کردن^۱ و حالت طبیعی را در پراتنز گذاشتن (اثرات مثبتی

که از وجود دانشگاه‌ها در اولین برخورد در ذهن متبادر می‌شود) به خود بازنگر رسید (تنهایی، ۱۳۷۹: ۳۴۹). سپس با یک سؤال باز (ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهر شما چه اثرات منفی و آسیب‌هایی داشته است؟) از خود شهروندان (مصاحبه با ۶۰ شهروند) اطلاعات لازم به دست آمد که در اصل معرف‌های متغیر مستقل تحقیق را تشکیل می‌دهند. در مرحله تبیین از این معرف‌ها و معرف‌های مستخرج از پیشینه و مبانی نظری استفاده شد. در مرحله بعد، از پرسشنامه ساخت یافته با ۲۱ سؤال بسته برای گردآوری اطلاعات استفاده شد. همچنین معرف‌های احساس امنیت اجتماعی با استفاده از مبانی نظری و پیشینه شناسایی شد، آن‌گاه همبستگی بین دو متغیر «پیامدهای منفی ساخت دانشگاه‌ها» با «احساس امنیت اجتماعی» سنجیده شد. جامعه آماری کل شهروندان شهرهای استان همدان بودند که نخست به روش تصادفی ساده ۴ شهر انتخاب و هر شهر به ۴ منطقه تقسیم شد. بر اساس نمونه‌گیری خوشه‌ای و تصادفی چند مرحله‌ای، از هر شهر ۱۲۰ نفر و از هر منطقه ۳۰ نفر انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند. حجم نمونه در کل ۴۸۰ نفر بود که با حذف پرسشنامه‌های ناقص، ۴۷۰ نفر مورد مطالعه قرار گرفت.

برای بررسی روایی سازه پرسشنامه و هر کدام از مقیاس‌ها از روایی صوری و برای بررسی پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. معرف‌های متغیر پیامدهای منفی با میزان پایایی آنها در جدول ۱ خلاصه شده است. عملیات با نرم افزار SPSS و ورژن ۱۶ انجام شد.

جدول شماره ۱: متغیرها و سطح سنجش و میزان پایایی آنها (آلفای کرونباخ)

پایایی	سطح سنجش	معرف ها	مولفه ها	متغیرها
۰/۸۲/۴ معرف ۵		مدگرایی، تغییر در باورها و ارزشها، تحلیل زبان محلی، عدم درک والدین و فرزندان (مشاخره لفظی بین فرزندان و والدین)، بحران هویت ناشی از کم‌رنجی اعتقادان مذهبی (مثل تیپ زدن های غربی و به اصطلاح مد روز)	تغییرات فرهنگی نامطلوب	
۰/۷۵/۷ معرف ۸		برخوردهای خیابانی، سرقت از منازل و مغازه ها و ماشین ها، تخلفات و بی توجهی به قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی، تصادفات درون شهری، تصادفات بین شهری، افزایش سن ازدواج و رواج بی اخلاقی، طلاق عاطفی در خانواده	ناهنجاری های اجتماعی	
۰/۶۸/۳ معرف ۳	متغیرها اگرچه اسمی هستند اما بر اساس طیف ۵ درجه ای لیکرت و در قالب سطح سنجش فاصله ای مجازی سنجیده شدند.	آلودگی صوتی ناشی از صدای سی دی ها و ضبط اتومبیل ها و بوق زدن ها و لاین کشی ها در خیابانها، آلودگی پارک ها، عدم رعایت نظافت و آلودگی اماکن عمومی و خیابان ها (نصب آگهی های تبلیغاتی کلاس های فوق برنامه و فروش پایان نامه و.. بر در و دیوار شهر)	آلودگی محیط زیست	متغیر مستقل
۰/۶۷/۳ معرف ۳		عبور بزرگراه ها از دل زمین های کشاورزی برای اتصال به دانشگاه ها، تغییر کاربری زمین های کشاورزی در محدوده ی ساخت دانشگاه ها، حریم جاده ها و مکان هایی جهت عبور کانال های آب و کابل های برق و تلفن	تغییر کاربری زمینهای کشاورزی	
-		پوشش در سطح شهر و جاده های منتهی به شهر توسط نیروی انتظامی	نظارت نیروی انتظامی	
-		افزایش جمعیت شهر به دلیل ورود مهاجرین تحصیلی و وابستگانشان	ترافیک و شلوغی	
-		عدم تمایل به انجام کارهای سنتی و عدم امید به آینده	تغییر انتظارات شغلی جوانان و	
۰/۷۴/۶			پایایی کل متغیرهای مستقل	
۰/۷۶/۷ معرف ۵		نرسیدن هنگام عبور از کوچه های خلوت، نرسیدن از حضور در اماکن عمومی در شب ها، نرسیدن از رانندگی در ساعات شلوغ و پرتراфик در سطح شهر، نرسیدن از سرقت کیف پول و طلا در هنگام خرید، سر و صدای گوشخراش در اوقات استراحت، نداشتن مشاجرات مکرر در منزل بین والدین و فرزندان	احساس امنیت اجتماعی	متغیر وابسته
۰/۷۸/۵		F = ۹/۱۹۹ ۶۷ و sig = ۰/۰۰۰		پایایی کل معرف ها

همان طور که مشاهده می شود، پایایی کل متغیرها نشان دهنده قابلیت اعتماد آنها برای بررسی است (۰/۷۸/۵).

شیوه کد گذاری گزینه های متغیرها بر اساس مقیاس لیکرت به شکل زیر می باشد:

کاملا موافقم = ۵، موافقم = ۴، متوسط = ۳، مخالفم = ۲، کاملاً مخالفم = ۱

یافته‌ها^۱

الف - یافته‌های توصیفی

برخی از ویژگی‌های توصیفی پاسخگویان در جدول شماره ۲ خلاصه شده است.

جدول شماره ۲: توزیع آماری ویژگی‌های فردی پاسخگویان

ردیف	متغیر	بیشترین (درصد)	کمترین (درصد)	ردیف	متغیر	بیشترین (درصد)	کمترین (درصد)
۱	جنس	۵۶٪ مرد	۴۴٪ زن	۲	سن	۲۰ تا ۲۹ سال	۱۵٪ ۴۰ به بالا
۳	سطح سواد	۳۷٪ ارشد ۲۴٪ لیسانس	۸٪ کمتر از دیپلم	۴	رشته تحصیلی	۳۳٪ انسانی	۳٪ زبان
۵	تاهل	۵۳٪ متاهل	۴۴٪ مجرد ۰٪ مطلقه	۶	اشتغال	۵۵٪ شاغل	۸٪ شاغل فصلی ۲۶٪ بیکار
۷	محل سکونت	۳۷٪ مرکز شهر ۲۱٪ فقیر نشین	۱۸٪ شهرک ۱۹٪ اعیان نشین	۸	درآمد ماهانه	۳۶٪ ۵۰۰ تا ۲ میلیون تومان	۱۴٪ ۵۰۰ هزار تومان ۷٪ ۲ و بیشتر از ۲ میلیون تومان

یافته‌های توصیفی اثرات منفی دانشگاه‌ها حاصل از نظر سنجی‌ها در جدول شماره ۳ خلاصه شده است. این توزیع به صورت درصد ارائه شده است.

جدول ۳: توزیع آماری نظر سنجی پاسخگویان به اثرات منفی دانشگاه‌ها در شهرهای استان

ردیف	متغیر	کاملاً موافق و موافق (درصد)	بی نظر (درصد)	کاملاً مخالف و مخالف (درصد)
۱	افزایش تراکم جمعیت و شلوغی شهرها با مهاجرت برای تحصیل به این شهرها	۷۵٪	۹٪	۱۵٪
۲	تغییر در کاربری اراضی کشاورزی	۳۸٪	۲۷٪	۳۳٪
۳	عبور جاده‌ها از دل زمین‌های کشاورزی	۳۴٪	۳۱٪	۳۴٪
۴	ایجاد حریم برای کانال‌های برق، گاز، آب و تلفن از دل زمین‌های کشاورزی و ایجاد مشکلات	۳۰٪	۳۵٪	۳۴٪
۵	افزایش برخوردها و دعوای خیابانی به دلیل افزایش غریبه‌ها و برخورد فرهنگ‌ها	۳۱٪	۳۰٪	۳۸٪
۶	افزایش سن ازدواج جوانان به دلیل تحصیل در دانشگاه‌ها و مشکلات ناشی از آن مثل مزاحمت‌های الکترونیکی (موبایل) و خیابانی	۵۳٪	۲۲٪	۲۴٪

۲۱/۵	۱۸/۹	۵۹/۶	افزایش مد و بی توجهی به فرهنگ محلی و بومی از سوی دانشجویان	۷
۲۵/۹	۲۱/۱	۵۳	تحلیل رفتن زبان محلی	۸
۲۵/۳	۲۳	۵۱/۷	کم رنگ شدن باورها و نگرش های سنتی مثل پرداختن به مهمانی های بیرون از منزل با دوستان در پارک ها و تفریحات ناسالم و تیپ زدن و بحران هویت در جوانان	۹
۳۶/۲	۲۶/۸	۳۷	افزایش ناامنی های اجتماعی (ترس از کوچه های خلوت، اماکن عمومی، خرید از بازار...)	۱۰
۴۲/۶	۲۶/۲	۳۱/۳	افزایش تخلفات و عدم رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی از سوی تازه واردین	۱۱
۴۵/۸	۲۷	۲۷/۲	افزایش دزدی از خانه ها و مغازه ها و سرقت قطعات اتومبیل های شخصی	۱۲
۲۹/۸	۲۰/۶	۴۹/۶	افزایش نیاز به نظارت پلیس و گشت مداوم نیروی انتظامی در سطح شهر و بین شهرها	۱۳
۳۴/۳	۳۵/۵	۳۰/۲	افزایش تصادفات درون شهری به دلیل افزایش خودروها	۱۴
۳۳	۳۷/۸	۳۲/۱	افزایش تصادفات بین شهری به دلیل شلوغی جاده ها	۱۵
۳۷/۶	۲۱/۹	۴۰/۴	بحران هویت جوانان به دلیل کم رنگ شده اعتقادات مذهبی	۱۶
۳۴/۱	۲۲/۶	۴۳/۴	افزایش اختلافات بین فرزندان و والدین در خانواده ها به دلیل افزایش سواد دانشگاهی جوانان	۱۷
۳۰	۳۱/۷	۳۸/۳	بی توجهی والدین به یکدیگر و افزایش اختلافات و طلاق عاطفی به دلیل ادامه تحصیل یکی یا هر دو	۱۸
۳۵/۴	۲۷/۷	۳۷	افزایش آلودگی محیط زیست و انباشت زباله های ناشی از عدم رعایت نظافت به دلیل تراکم جمعیت و تهدید سلامت شهروندان، نصب بی رویه تبلیغات آموزشی و دانشگاهی بر در و دیوار	۱۹
۴/۹	۲۵/۵	۶۹/۶	افزایش آلودگی صوتی و صداهای گوش خراش و سلب آسایش و آرامش خانواده ها	۲۰
۱۳/۴	۱۶/۸	۵۹	عدم امید به آینده در یافتن شغل و فاصله گرفتن از مشاغل سنتی و محلی توسط تحصیل کرده ها	۲۱
۲۷/۷۹	۲۳/۰۶	۴۹/۲۵	کل	

همان طور که ملاحظه می شود؛ ۷۵/۱ درصد اذعان کرده اند که ساخته شدن دانشگاه های آزاد، پیام نور، علمی - کاربردی و دولتی در شهرشان در افزایش تراکم جمعیت و شلوغی شهر موثر بوده است و ۱۵/۸ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده اند. ۳۸/۷ درصد بیان کرده اند که با ساخته شدن دانشگاه ها در شهرشان در تغییر کاربری زمین های کشاورزی و تهدید کشاورزی شهر موثر بوده است و ۳۳/۶ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده اند. ۳۴ درصد اذعان کرده اند که ساخته شدن دانشگاه ها موجب عبور جاده ها از دل زمین های کشاورزی شده و تهدیدی علیه کشاورزی شهر است و ۳۴/۵ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده اند. ۳۰/۲ درصد اذعان کرده اند که ساخته شدن دانشگاه ها در شهرشان در ایجاد حریم

برای عبور کانال‌های برق، گاز و تلفن از دل زمین‌های کشاورزی شهر موثر بوده است و ۳۴/۵ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۱/۹ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش دعوای و برخوردهای خیابانی شهر موثر بوده‌است و ۳۸/۳ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۳/۲ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش سن ازدواج و رواج بی‌اخلاقی موثر بوده‌است و ۲۴/۲ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۹/۶ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان افزایش مد و بی‌توجهی به فرهنگ محلی و بومی موثر بوده‌است و ۲۱/۵ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۳ درصد اذعان کرده‌اند که با ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان زبان محلی تحلیل رفته‌است و ۲۵/۹ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۱/۷ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در کمرنگ شدن باورها و نگرش‌های سنتی مثل پرداختن به مهمانی‌های بیرون از منزل با دوستان در پارک‌ها و تفریحات ناسالم و تیپ زدن و بحران هویت در جوانان شهر موثر بوده‌است و ۲۵/۳ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۷ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش درافزایش ناامنی اجتماعی در شهر موثر بوده‌است و ۳۶/۲ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۱/۳ درصد اذعان کرده‌اند که با ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش تخلفات و عدم رعایت قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی از سوی تازه‌واردین موثر بوده‌است و ۴۲/۶ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۲۷/۲ درصد اذعان کرده‌اند که با ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش دزدی از منازل و مغازه‌ها و سرقت قطعات اتومبیل‌های شخصی موثر بوده‌است و ۴۵/۸ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۴۹/۶ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش نظارت پلیس و گشت مداوم نیروی انتظامی در شهر و جاده‌های منتهی به شهر موثر بوده‌است و ۲۹/۸ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۰/۲ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان تصادف درون شهری افزایش یافته‌است و ۳۴/۳ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۲/۱ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان تصادفات بین شهری افزایش یافته‌است و ۳۳ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۴۰/۴ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در کمرنگ شدن اعتقادات مذهبی جوانان و بحران هویت آنها موثر بوده‌است و ۳۷/۶ درصد مخالف و کاملاً مخالف داشته‌اند. در

کل ۴۳/۴ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان تعارضات بین نسلی (بین والدین و فرزندان) افزایش یافته‌است و ۳۴/۱ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۸/۳ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان در افزایش طلاق عاطفی در خانواده‌ها موثر بوده‌است و ۳۰ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۷ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان آلودگی محیط زیست به دلیل نصب بر چسب‌های تبلیغاتی و افزایش و انباشت زباله‌ها و عدم رعایت نظافت افزایش یافته‌است و ۳۵/۴ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۶۹/۶ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌ها در شهرشان آلودگی صوتی و صداهای گوش‌خراش به دلیل ازدحام جمعیت و ماشین‌ها در شهر افزایش یافته‌است و ۴/۹ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۹ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌های آزاد، پیام‌نور، علمی-کاربردی و دولتی در شهرشان در افزایش عدم امید به آینده جوانان به یافتن شغل و زندگی موثر بوده‌است و ۱۳/۴ درصد مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند.

با ترکیب متغیرهای جدول شماره ۳، میزان تاثیر شاخص‌های پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها در جدول شماره ۴ خلاصه شد.

جدول ۴: توزیع آماری شاخص‌های پیامدهای منفی دانشگاه‌ها در شهرهای استان

ردیف	متغیر	کاملاً موافق و موافق (درصد)	بی نظر (درصد)	کاملاً مخالف و مخالف (درصد)
۱	تغییرات فرهنگی نامطلوب	۴۹/۶۲	۲۱/۵	۲۸/۸۸
۲	افزایش ناهنجاری‌های اجتماعی حاصل از دانشگاه‌ها	۴۰/۱۷	۳۴/۲	۲۵/۶۳
۳	افزایش تراکم جمعیت و شلوغی شهرها با مهاجرت برای تحصیل به این شهرها	۷۵/۱	۹/۱	۱۵/۸
۴	افزایش آلودگی محیط زیست حاصل از دانشگاه‌ها	۳۷	۲۷/۷	۳۵/۴
۵	افزایش نظارت نیروی انتظامی در سطح شهر و بین شهرها	۴۹/۶	۲۰/۶	۲۹/۸
۶	تغییرات کاربری زمین‌های کشاورزی حاصل از ساخت دانشگاه‌ها	۳۴/۳	۳۱/۵	۳۴/۲
۷	تغییرات انتظارات شغلی جوانان تحصیل کرده و عدم امید آنها نسبت به آینده شغلی	۵۹	۱۶/۸	۱۳/۴
	کل	۴۹/۲۵	۲۳/۰۶	۲۷/۶۹

همان‌طور که مشاهده می‌شود، ۴۹/۶۲٪ بیان کرده‌اند که ساخت دانشگاهها در شهرشان موجب تغییرات فرهنگی نامطلوب شده‌است و ۲۸/۸۸٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۴۰/۱۷٪ بیان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه در شهرشان موجب افزایش ناهنجاریهای اجتماعی شده و ۲۵/۶۳٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۷۵/۱ درصد اذعان کرده‌اند که با ساخته شدن دانشگاهها در شهرشان در افزایش تراکم جمعیت و شلوغی شهر موثر بوده‌است. و ۱۵/۸٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۷٪ در حد موافق و کاملاً موافق بیان داشته‌اند که ساخته شدن دانشگاه در شهرشان موجب آلودگی و زشتی سیمای شهر در برخی از نواحی شده‌است و ۳۵/۴٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۴۹/۶٪ در حد موافق و کاملاً موافق بیان داشته‌اند که ساخته شدن دانشگاهها موجب افزایش نظارت نیروی انتظامی در سطح شهر و جاده‌های منتهی به شهر شده و ۲۹/۸٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۳۴/۳ درصد بیان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاهها در شهرشان در تغییر کاربری زمینهای کشاورزی موثر بوده‌است و ۳۴/۲٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند. ۵۹٪ در حد موافق و کاملاً موافق بیان داشته‌اند که ساخت دانشگاهها موجب تغییر انتظارات شغلی جوانان تحصیلکرده و عدم امید آنها نسبت به آینده شغلی شان شده و ۱۳/۴٪ مخالف و کاملاً مخالف بوده‌اند.

در کل ۴۹/۲۵ درصد اذعان کرده‌اند که ساخته شدن دانشگاه‌های آزاد، پیام نور، علمی - کاربردی و دولتی موجب افزایش پیامدهای منفی در شهرشان شده است و ۲۷/۶۹ درصد نظری در حد مخالف و کاملاً مخالف داشته‌اند.

ب- یافته‌های استنباطی (فرضیه‌ها و آزمون‌های آماری)

برای بررسی رابطه بین اثرات منفی دانشگاهها با احساس امنیت اجتماعی لازم است رابطه معکوس در نظر گرفته شود. زیرا هر عاملی که بتواند آرامش روحی - روانی افراد را تهدید نماید و مردم را با ترس و هراس مواجه سازد، هر قدر هم شدت آن کم باشد، امنیت اجتماعی را مختل می‌سازد. در این حالت است که امنیت تبدیل به ناامنی و آرامش تبدیل به ترس می‌گردد. در واقع هر آنچه محل امنیت باشد، ناامنی قلمداد می‌شود.

برای سنجش رابطه معناداری و شدت همبستگی و پیش‌بینی روند تاثیرات دو متغیر از رگرسیون یک و چند متغیره استفاده شد و یافته‌ها در جدول ش ۵ خلاصه شد. یافته‌های فرضیه‌ها به شرح زیر می‌باشد.

• فرضیه ۱

همبستگی بین دو متغیر تغییرات فرهنگی نامطلوب و کاهش احساس امنیت اجتماعی قوی و مثبت (۰/۳۶۳) و شدت همبستگی نسبتاً بالاست (R = ۰/۱۲۹). بر اساس جدول آنوا رابطه بین این دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۰/۰۵٪ اطمینان تأیید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که با هر واحد تغییر نامطلوب در فرهنگ، به اندازه عدد ثابت ضربدر ضریب خط (۰/۱۱۴) به ناامنی شهر افزوده شده و از احساس امنیت اجتماعی کاسته می‌گردد (b = ۰/۱۱۴ و Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵ و df = ۵ و F = ۱۴۰/۴۶ و R = ۰/۳۶۳).

• فرضیه ۲

همبستگی بین دو متغیر افزایش ناهنجاریهای اجتماعی با احساس امنیت اجتماعی مثبت و بسیار قوی (R = ۰/۵۰۵) و شدت همبستگی بسیار بالاست (R = ۰/۴۲۰). جدول آنوا نشان می‌دهد که رابطه بین دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۰/۰۵٪ اطمینان تأیید می‌شود. همچنین می‌توان از روی میزان تغییر در ناهنجاریهای اجتماعی ناشی از دانشگاهها، تغییر در احساس امنیت اجتماعی را پیش‌بینی کرد. یعنی با هر واحد تغییر در افزایش ناهنجاریهای اجتماعی، به اندازه عدد ثابت ضربدر ضریب خط (۰/۱۵۲) به ناامنی شهر افزوده و از احساس امنیت اجتماعی کاسته می‌شود. (b = ۰/۱۵۲ و df = ۸ و F = ۱۹/۷۷۲ و R = ۰/۵۰۵، Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵)

• فرضیه ۳

همبستگی بین دو متغیر آلودگی محیط زیست با احساس امنیت اجتماعی مثبت و نسبتاً بالا است (R = ۰/۲۵۸) اما شدت همبستگی ضعیف است (R = ۰/۰۴۲). یعنی این متغیر بیشتر تحت تاثیر عوامل دیگر است تا ساخت دانشگاه. جدول آنوا نشان می‌دهد که رابطه بین دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۰/۰۵٪ اطمینان تأیید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که با هر واحد تغییر در افزایش آلودگی محیط زیست، به اندازه عدد ثابت ضربدر ضریب خط (۰/۳۲۴) امنیت اجتماعی شهر کاهش می‌یابد. (b = ۰/۳۲۴ و df = ۳ و F = ۱۱/۱۰۱ و Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵ R = ۰/۲۵۸)

• فرضیه ۴

همبستگی بین دو متغیر نظارت نیروی انتظامی و احساس امنیت اجتماعی مثبت و مستقیم و بالاست ($R = ۰/۲۲۳$) اما شدت همبستگی ضعیف است ($R = ۰/۰۵۵$). یعنی این متغیر بیشتر تحت تاثیر عوامل دیگر است تا ساخت دانشگاه. جدول آنوا نشان می‌دهد که رابطه بین دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۹۵٪ اطمینان تایید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که به ازای هر واحد افزایش در نظارت اجتماعی پلیس، به اندازه عدد ثابت ضریب خط ($۰/۲۱۱$) به احساس امنیت اجتماعی شهر افزوده می‌شود ($b = ۰/۲۱۱$ و $df = ۱$ و $F = ۲۴/۵۷۵$ و $Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ و $R = ۰/۲۲۳$).

• فرضیه ۵

همبستگی بین دو متغیر ترافیک و شلوغی شهر و امنیت اجتماعی مثبت و بالاست ($R = ۰/۲۳۵$) اما شدت همبستگی ضعیف است ($R = ۰/۰۹۲$). یعنی این متغیر بیشتر تحت تاثیر عوامل دیگر است تا ساخت دانشگاه. جدول آنوا نشان می‌دهد که رابطه بین دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۹۵٪ اطمینان تایید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که از روی تغییر در ترافیک و شلوغی شهر می‌توان تغییر در امنیت اجتماعی را پیش بینی کرد. یعنی به ازای هر واحد تغییر در ترافیک و شلوغی شهر، به اندازه عدد ثابت ضریب خط ($۰/۰۹۶$) از احساس امنیت اجتماعی شهر کاسته می‌شود ($b = ۰/۰۹۶$ و $df = ۲$ و $F = ۱۳/۶۴۷$ و $Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ و $R = ۰/۲۳۵$).

• فرضیه ۶

همبستگی بین دو متغیر تغییر کاربری زمین‌های کشاورزی و امنیت اجتماعی مثبت و نسبتاً بالاست ($R = ۰/۲۰۲$) اما شدت همبستگی ضعیف است ($R = ۰/۰۹۲$). یعنی این متغیر بیشتر تحت تاثیر عوامل دیگر است تا ساخت دانشگاه. فرض تحقیق در سطح اطمینان ۹۵٪ تایید می‌شود. از روی تغییر در کاربری زمین‌های کشاورزی می‌توان میزان تغییر در امنیت اجتماعی را پیش بینی کرد. یعنی به ازای هر واحد تغییر در کاربری زمین‌های کشاورزی، به اندازه عدد ثابت ضریب خط ($۰/۱۴۱$) امنیت اجتماعی شهر کاهش می‌یابد ($b = ۰/۱۴۱$ و $df = ۱$ و $F = ۴۷/۳۶۵$ و $Sig = ۰/۰۰۰ < ۰/۰۵$ و $R = ۰/۲۰۲$).

• فرضیه ۷

همبستگی بین دو متغیر تغییر در انتظارات شغلی و امنیت اجتماعی مثبت است ($R=0/100$). شدت همبستگی بسیار ضعیف است ($rR=0/010$). یعنی این متغیر بیشتر تحت تاثیر عوامل دیگر است تا ساخت دانشگاه. بر اساس یافته‌ی جدول آنوارابطه بین دو متغیر معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۹۵٪ اطمینان تایید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که از روی تغییر در انتظارات شغلی جوانان می‌توان میزان تغییر در احساس امنیت اجتماعی را پیش‌بینی کرد. یعنی با هر واحد تغییر در افزایش انتظارات شغلی جوانان تحصیلکرده، به اندازه عدد ثابت و ضریب خط ($0/046$) به ناامنی شهر افزوده و از امنیت اجتماعی کاسته می‌شود ($b=0/046$ و $df=1$ و $F=10/814$ و $0/05 < 0/029 = \text{Sig}$ ، $R=0/100$).

جدول ۵: رگرسیون و همبستگی بین متغیرهای پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها با ناامنی اجتماعی

نتیجه	میانگین مجدورات		ضریب		sig	df	F	Adj R	rR	R	مدل یک متغیره	ردیف
	باقیمانده	رگرسیون	b خط	B ثابت								
تایید	۱/۲۰۳	۸۳/۵۶۰	۰/۱۱۴	۱/۳۹۵	۰/۰۰۰	۱	۶۹/۴۸۱	۰/۱۲۷	۰/۱۲۹	۰/۳۶۰	تغییرات فرهنگی نامطلوب	۱
تایید	۱/۰۴۴	۲۰/۶۴۱	۰/۱۵۲	-۰/۶۹۳	۰/۰۰۰	۱	۳۳۹	۰/۴۱۹	۰/۴۲۰	۰/۶۴۸	ناهنجاریهای اجتماعی	۲
تایید	۱/۳۲۴	۲۶/۹۴۶	۱/۳۲۴	۲/۱۳۳	۰/۰۰۰	۱	۲۰/۳۵۸	۰/۰۴۰	۰/۰۴۲	۰/۲۰۴	آلودگی محیط زیست	۳
تایید	۱/۳۱۲	۳۲/۲۴۹	۰/۲۱۱	۲/۳۸۵	۰/۰۰۰	۱	۲۴/۵۷۵	۰/۰۴۸	۰/۰۵۵	۰/۲۲۳	نظارت پلیس	۴
تایید	۱/۳۰۸	۱۷/۸۴۶	۰/۰۹۶	۲/۷۴۳	۰/۰۰۰	۲	۱۳/۶۴۷	۰/۰۵۱	۰/۰۵۵	۰/۲۳۵	افزایش شلوغی	۵
تایید	۱/۲۵۴	۵۹/۴۰۷	۰/۱۴۱	۱/۶۹۵	۰/۰۰۰	۱	۴۷/۳۶۵	۰/۰۹۰	۰/۰۹۲	۰/۳۰۳	تغییر کاربری زمین	۶
تایید	۱/۳۶۷	۶/۵۲۰	۰/۰۴۶	۲/۸۱۵	۰/۰۲۹	۱	۴/۷۶۹	۰/۰۰۸	۰/۰۱۰	۱۰۰	تغییر انتظارات شغلی و...	۷
تایید	۰/۹۸۰	۹/۸۷۶	۰/۰۱۷ ۰/۱۵۳ -۰/۰۳۲ =۰/۰۳۹ ۰/۰۱۵ -۰/۰۱۹ -۰/۰۱۲	X ^۱ X ^۲ X ^۳ X ^۴ X ^۵ X ^۶ X ^۷	۰/۰۰۰	۷	۴۹/۶۵۱	۰/۴۲۱	۰/۴۲۹	۰/۶۵۵	چند متغیره	کل

با استناد به جدول ۵ و ضریب اهمیت بتا، تغییرات فرهنگی نامطلوب با بتای ۱/۲۹۵، ناهنجاریهای اجتماعی با بتای ۰/۶۹۲-، آلودگی محیط زیست با بتای ۲/۱۲۳، افزایش شلوغی با بتای ۲/۷۴۳، نظارت پلیس با بتای ۲/۳۸۵، تغییر کاربری زمین با بتای ۱/۶۹۵، تغییر انتظارات شغلی با بتای ۲/۸۱۵ و اریانس پیامدهای منفی دانشگاه‌ها را در ایجاد احساس ناامنی اجتماعی تبیین می‌کنند.

• فرضیه ۸

در این مرحله ۷ متغیر با روش اینتر در آزمون رگرسیون چندگانه وارد شدند و نتایج به شرح زیر به دست آمد.

همبستگی بین متغیرهای پیامد منفی دانشگاه‌ها و امنیت اجتماعی مثبت و بسیار شدید است ($R=0/655$). شدت همبستگی بسیار قوی است ($R=0/429$). همانطور که جدول آنوا نشان می‌دهد، رابطه بین پیامدهای منفی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها و امنیت اجتماعی معنادار است و فرض تحقیق در سطح ۹۵٪ اطمینان تایید می‌شود. رگرسیون و ضریب خط نشان می‌دهد که از روی تغییر در میزان اثرات منفی دانشگاه‌ها، می‌توان میزان تغییر در احساس امنیت اجتماعی را پیش‌بینی کرد. یعنی به ازای هر واحد تغییر در هر یک از متغیرهای هفتگانه، به اندازه جمع جبری عدد ثابت ضربدر ضریب خط‌های متغیرها، از امنیت اجتماعی شهر کاسته می‌شود ($F=7/058$ و $df_1=7$ و $Sig=0/000 < 0/05$ و $R=0/655$).

یافته‌های رگرسیون چندگانه در جدول ۵ نشان می‌دهد که این ۷ متغیر مستقل ۴۳ درصد از واریانس احساس ناامنی اجتماعی را تبیین می‌کنند و ۵۷ درصد باقی‌مانده را متغیرهای خارج از مدل تبیین می‌کنند.

نتایج رگرسیون چندگانه این‌گونه تحلیل می‌شود که با افزایش تغییرات فرهنگی نامطلوب و ناهنجاری‌های اجتماعی، آلودگی محیط زیست، تغییر کاربری اراضی کشاورزی و تغییر انتظارات شغلی تحصیل‌کرده‌ها و ناامیدی آنها نسبت به آینده‌ی شغلی که ناشی از داشتن مدرک و نبود شغل، از امنیت اجتماعی کاسته می‌شود. همچنین با افزایش نظارت نیروی انتظامی و پوشش دادن سطح شهر و جاده‌های منتهی به شهر بر امنیت اجتماعی افزوده می‌شود.

$$\hat{Y} = a + \sum b_{ixi}$$

معادله خط رگرسیون چندگانه پیامدهای منفی:

بر اساس یافته‌های جدول ۵ معادله خط رگرسیون چند گانه به شرح زیر می باشد.

$$\hat{Y} = -0.729 + (0.17 \times X1) + (0.152 \times X2) + (-0.32 \times X3) - (0.39 \times X4) + (-0.15 \times X5) + (0.19 \times X6) + (0.12 \times X7)$$

معادله خط رگرسیون چند گانه نشان می دهد که به اندازه جمع جبری عدد ثابت $(a = -0.729)$ و ضریب خطها (bi) ضرب در اندازه متغیرهای مستقل $(Xi = \text{تغییرات فرهنگی نامطلوب} + \text{ناهنجاری های اجتماعی} + \text{آلودگی محیط زیست} - \text{نظارت پلیس} + \text{شلوغی و تراکم جمعیت} + \text{تغییر کاربری زمین} + \text{تغییر انتظارات شغلی و ناامیدی})$ احساس امنیت اجتماعی کاهش می یابد. یعنی با اضافه شدن هر واحد به هر یک از متغیرها، به اندازه ی جمع جبری کل متغیرها از امنیت اجتماعی کاسته می شود. بنابراین از روی افزایش هر نوع تغییر نامطلوب، ناهنجاری و آلودگی و... ناشی از ساخت دانشگاه ها می توان کاهش احساس امنیت اجتماعی را در شهرها پیش بینی کرد.

نتیجه گیری و بحث ۱

بر اساس یافته های جدول شماره ۴، ۴۹/۶۲٪ ساخته شدن دانشگاه ها را در تغییرات فرهنگی نامطلوب و ۴۰/۱۷٪ ساخته شدن دانشگاه در شهر را در افزایش ناهنجاری های اجتماعی. ۷۵/۱٪ ساخته شدن دانشگاه ها در شهر را در افزایش تراکم جمعیت و شلوغی شهر، ۳۷٪ ساخته شدن دانشگاه در شهر را در آلودگی و زشتی سیمای شهر در برخی از نواحی شهر، ۴۹/۶٪ ساخته شدن دانشگاه ها در شهر را در افزایش نظارت نیروی انتظامی در سطح شهر و جاده های منتهی به شهر و ۳۴/۳٪ ساخته شدن دانشگاه ها در شهر را در تغییر کاربری زمین های کشاورزی و ۵۹٪ ساخته شدن دانشگاه ها را در تغییر انتظارات شغلی جوانان تحصیل کرده و عدم امید آنها نسبت به آینده شغلی شان موثر دانسته اند.

در کل ۴۹/۲۵ درصد اذعان کرده اند که ساخته شدن دانشگاه های آزاد، پیام نور، علمی-کاربردی و دولتی موجب افزایش پیامدهای منفی در شهرشان شده و ۲۷/۶۹ درصد نظری در حد مخالف و کاملاً مخالف داشته اند.

نتایج رگرسیون چند گانه نشان داد که امنیت اجتماعی در رابطه با پیامدهای منفی دانشگاه ها در شهرها کاهش یافته است و فرضیه های تحقیق تایید شده اند. در کل همبستگی

بین متغیرهای پیامدهای منفی دانشگاه‌ها شامل متغیرهای تغییرات فرهنگی نامطلوب، ناهنجاری‌های اجتماعی، آلودگی محیط زیست، تغییر کاربری زمین، شلوغی شهر و تغییر انتظارات شغلی با کاهش احساس امنیت اجتماعی مستقیم و معنادار و بسیار شدید است.

$(R = 0/655, Sig = 0/000 < 0/05)$

با افزایش ناامنی، نظارت اجتماعی نیروی انتظامی نیز افزایش می‌یابد تا نظم و انسجام را در جامعه حفظ و با ایجاد امنیت اجتماعی، فرصت زندگی در سایه آرامش و آسایش برای شهروندان فراهم شود.

نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق خواجه‌گیر و آقاجانی و مدنی (۱۳۸۸) که تأسیس دانشگاه و ورود دانشجویان را در ایجاد تغییرات فرهنگی و اجتماعی و پیدایش آفت‌هایی در سطح شهر موثر می‌دانست و همچنین نتایج تحقیق عطارزاده (۱۳۸۴: ۴۷ و ۸۰) مرتبط با ناکارآمدی دانشگاه در روند پیشرفت علمی- فرهنگی کشور، همسو است و آنها را تایید می‌کند.

همچنین نتایج حاصل از پیامدهای منفی دانشگاه‌ها و کاهش احساس امنیت اجتماعی تایید کننده نتایج تحقیقاتی است که رابطه بین آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی را با کاهش احساس امنیت اجتماعی سنجیده‌اند. مانند ناییبی و همکاران (۱۳۹۲)، صارمی (۱۳۸۹)، صادقی فسایی و میرحسینی (۱۳۸۸)، سراج زاده و گیلانی (۱۳۸۹)، رفیع پور (۱۳۸۴)، رضوی طوسی و ساعی (۱۳۹۰)، رجبی یور (۱۳۸۴)، چلبی (۱۳۸۱)، جعفری و همکاران (۱۳۹۱)، ترابی و گودرزی (۱۳۸۳)، بیات (۱۳۸۸)، پوریان (۱۳۸۹)، محسنی تبریزی (۱۳۹۱)، گروسی (۱۳۸۶). تحقیقات زیادی به بررسی امنیت اجتماعی، ناامنی آهسته و احساس امنیت اجتماعی پرداخته‌اند. کمتر تحقیقی به پیامدهای منفی احتمالی ناشی از ساخت دانشگاه‌ها پرداخته است و جای این گونه تحقیقات در خزانه علمی خالی است و پیشینه تجربی در این زمینه ضعیف است. لذا انجام این پژوهش گامی در جهت رفع این نارسایی و پر کردن خلاء است. همچنین از مزایای دیگر این پژوهش گشودن نگاه جدید و نوآورانه برای محققین و مسئولین به تأسیس دانشگاه‌ها در شهرها است که نباید از پیامدهای منفی آنها هر چند ناچیز غفلت ورزند.

پیشنهاد ۱

با رویکرد پدیدارشناختی این نتیجه به دست آمد که ساخت دانشگاه‌ها در شهرها، نه تنها پیامدهای مثبت در بردارد بلکه اثرات منفی و مشکلاتی را برای شهروندان ایجاد می‌کند که بعد ذهنی امنیت اجتماعی را تهدید می‌نماید. همچنین مسئولیت نیروی انتظامی را برای ایجاد انضباط اجتماعی و انسجام ملی می‌افزاید. ساخت دانشگاه‌ها موجب شده تا نیروی انتظامی در حوزه‌های مختلفی که دارد میزان نظارتش افزایش یابد تا امکان ساماندهی نظم و انسجام در جامعه و تسریع در کارها فراهم شود و امنیت اجتماعی تامین و حفظ گردد. بنابراین پیشنهاد می‌گردد به حوزه‌های مختلف این ارگان و تقویت آن و تامین اعتبارات لازم در جهت تسریع در انجام وظایف خطیرشان توجه شود.

اکنون که عصر اطلاعات است و ساخت دانشگاه‌ها در شهرها الزامی است و همچنین ارتباطات و وجود روابط فرامرزی و بدون دیوار جامعه خطر را ایجاد کرده و امنیت آحاد جامعه را تهدید می‌کند، ضرورت ایجاد نشاط و امنیت در جامعه، دولتمردان برای بهینه سازی دانشگاه‌ها و حفظ حریم آن از هر نوع آلودگی و ناهنجاری از هیچ کوششی دریغ نورزند و ایجاد احساس امنیت را برای شهروندان همچون نیازهای اساسی آنها (خوراک، پوشاک و مسکن) جدی بگیرند.

بنابراین با نظارت به فعالیت‌های فرهنگی و حراستی دانشگاه‌ها از یک سو و آمد و شد دانشجویان و کنترل نامحسوس رفتارهای اخلاقی، اجتماعی و فرهنگی آنها از سوی دیگر، می‌تواند بسیاری از معضلات رفتاری و اجتماعی ناشی از وجود دانشگاه‌ها بر علیه امنیت شهرها را بکاهد. برای رسیدن به این هدف مهم، تعامل انسانی و دوستانه بین مسئولین دانشگاه‌ها و مسئولین امنیتی استان‌ها ضروری است. دانشگاه مقرر فرهنگ سازی است و اگر در کارکردهای آن اختلال ایجاد شود، کل جامعه آسیب می‌بیند. به همین دلیل هر نوع آسیب اجتماعی منتج از دانشگاه‌ها، هر قدر ناچیز هم باشد، می‌تواند جامعه را با بحران اخلاقی و رفتاری مواجه سازد. بنابراین توصیه می‌گردد که از پیامدهای منفی دانشگاه‌ها هر قدر هم اندک باشند، نباید به راحتی گذشت. زیرا یک ناهنجاری بسیار ضعیف منتج از دانشگاه، می‌تواند اثرات جبران ناپذیری در روند فرهنگ سازی جامعه بر جای گذارد.

به محققان توصیه می‌گردد که این تحقیق را در سطح ملی انجام دهند تا نیمرخ روشنتری

از موضوع به دست آید و پیشینه بیشتری به جامعه علمی ارائه گردد. همچنین از رویکردهای کیفی استفاده نمایند. مانند با مردم بودن و استفاده از روش‌های پدیدار شناختی و گفتمان‌ها که می‌تواند حقایقی را آشکار سازد تا قدرت مهار ناهنجاری‌ها را برای مسئولین جامعه هموارتر سازد. در روش‌های طبیعت‌گرایانه، در برخوردهای اولیه کسی باور ندارد که دانشگاه‌ها هم می‌توانند اثرات منفی داشته باشند اما با استفاده از رویکرد پدیدار شناختی مشخص گردید که این مراکز فرهنگ‌سازی، گاهی خود می‌توانند محل امنیت جامعه نیز باشند که با تجدید نظر در برنامه‌ها و سیاست‌گذاری‌های آن می‌توان تا حدود زیادی در حل این معضلات موفق شد.

منابع و مأخذ:

- آبر کرومبی، نیکلاس (۱۳۶۷)، فرهنگ جامعه‌شناسی، ترجمه حسن پویان، تهران: انتشارات چاپخش.
- افتخاری، اصغر (۱۳۸۸)، ساختار امنیت اجتماعی، مطالعه موردی جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۱۸، ۹ جدید، صص ۴۲-۱۱.
- افتخاری، اصغر (۱۳۸۲)، ساختار اجتماعی امنیت، مطالعه موردی جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۱۸، ۹ جدید، صص ۴۲-۱۱.
- افتخاری، اصغر (۱۳۸۲)، ساختار اجتماعی امنیت مطالعه موردی جمهوری اسلامی ایران، مجموع مقالات همایش امنیت اجتماعی، انتشارات گلیونه، جلد اول.
- بوزان، باری (۱۳۷۸)، مردم، دولت‌ها و هراس، ترجمه پژوهشکده مطالعات راهبردی، تهران: انتشارات مطالعات راهبردی.
- بیات، بهرام (۱۳۸۸)، «تبیین جامعه‌شناختی احساس امنیت در بین شهروندان تهرانی (با تاکید بر نقش پرداخت رسانه‌ای و سرمایه اجتماعی)»، نامه علوم اجتماعی، دوره شانزدهم، تهران: دانشگاه تهران، ش ۳۵، صص ۱۱۵-۱۳۵.
- بیرو، آلن (۱۳۷۰)، فرهنگ علوم اجتماعی، چ دوم، ترجمه باقر ساروخانی، تهران: نشر کیهان.
- پوریان، عزت‌الله... (۱۳۸۹)، «مطبوعات، جرائم اجتماعی و احساس امنیت و آگاهی»، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۱۳: ۱۷۵-۱۶۴.
- ترابی، یوسف؛ یآوری، امیرحسین؛ یعقوبی، پرویز (۱۳۸۶) «ارزیابی عملکرد مبارزه با اراذل و اوباش طرح ارتقای امنیت اجتماعی از دیدگاه مردم شهرستان کرج»، فصلنامه مطالعات مدیریت انتظامی / سال دوم، شماره چهارم، زمستان، ۴۸۸-۴۸۰.
- ترابی، یوسف؛ گودرزی، آیت (۱۳۸۳)، ارزش‌ها و امنیت اجتماعی، فصلنامه دانش انتظامی، شماره دوم، صص ۴۶-۳۱.
- تنهایی، ا.ح (۱۳۷۹)، درآمدی بر مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی، چاپ چهارم، انتشارات نی‌نگار، نشر مرنديز.
- جعفری، محمد؛ میرو قشلاق، فریق، عمرانی نژاد، فاطمه؛ جعفری، نسرين (۱۳۹۱)، بررسی عوامل اجتماعی موثر بر سختگیری افکار عمومی در برابر جرائم با تاکید بر احساس امنیت اجتماعی، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی (علمی - پژوهشی نمایه شده در جهان اسلام)، ش ۳۱: ۷۸-۵۵.
- چلبی، مسعود (۱۳۸۱)، جامعه‌شناسی نظم، نشر نی.
- خواجه‌گیر، علیرضا؛ آقاجانی، مجتبی؛ مدنی (۱۳۸۸) «بررسی نقش و تأثیر دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه بر روند تحولات در ساختار اجتماعی، اقتصادی این شهر» به نقل از سیمین منصوری بروجنی، علی جوانبخت (۱۳۸۸)، مجموعه مقالات هشتمین همایش از سلسله همایش‌های منطقه‌ای چشم‌انداز جمهوری

اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجن: ۹.

- درویشی، فرنگیس؛ خرمایی، فرهاد؛ ضیایی، سهیلا (۱۳۸۹)، «بررسی تاثیر تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی بر توسعه اقتصادی زندگی زنان از دیدگاه زنان شهر کازرون»، به نقل از سلاح ورزی، ثریا (۱۳۹۰)، سایت انسان و فرهنگ (۹۰/۷/۹).

- دلاور، علی (۱۳۸۴)، ساخت و هنجاریابی شاخص های احساس امنیت در تهران، مرکز تحقیقات کاربردی طرح و برنامه ناجا.

- رادان، احمد (۱۳۹۲)، سنجش احساس امنیت شهروندان تهرانی و تعیین رابطه آن با اعتماد عمومی و سرمایه اجتماعی، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۳۵، صص ۱۰۶-۸۳
- ربانی، علی؛ قاسمی، وحید (۱۳۸۶)، رابطه احساس امنیت اجتماعی و نگرش مذهبی، مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان، جلد ۲۵، ش ۴، ۱۸-۱.

- رجیبی یور، محمود (۱۳۸۴)، درآمدی بر عوامل موثر بر احساس امنیت، کنکاشی بر جنبه های مختلف امنیت عمومی و پلیس، مجموعه مقالات ۲، معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی.

- رضوی طوسی، سید مجتبی؛ ساعی، محمد حسین (۱۳۹۰)، احساس ناامنی اجتماعی شهروندان تهرانی با تمرکز بر انتشار اخبار حوادث خشونت بار یک سال اخیر فصلنامه علمی پژوهشی مطالعات فرهنگ ارتباطات دوره ۱۲، ش ۴۸: ۸۳-۱۲۷.

- رفیع پور، فرامرز (۱۳۸۴)، توسعه و تضاد، تهران: شرکت سهامی انتشار.

- رفیع پور، فرامرز (۱۳۷۵)، جامعه، احساس - موسیقی، تهران، شرکت سهامی انتشار.

- رنجبرزاده، فرزانه؛ اکبریان، محمدمهدی (۹۰/۳/۱۰)، «بررسی پیامدهای تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی در امور آموزشی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی زنان شهرستان بم»، دبیرخانه شورای منطقه هفت دانشگاه آزاد اسلامی، چکیده مقالات واحد بم، واحد خبر دانشگاه.

- ستوده، هدایت اله (۱۳۸۸)، آسیب شناسی اجتماعی، تهران: انتشارات آوای نور.

- سراج زاده، حسین؛ گیلانی، اشرف (۱۳۸۹)، بی سازمانی اجتماعی و ترس از جرم، مطالعه مقایسه ای مناطق ۳ و ۱۲ تهران: فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی، سال دهم، شماره ۳۴.

- سلاحورزی، ثریا (۱۳۹۰)، «بررسی پیامدهای اقتصادی تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی بر اشتغال زنان شهر خرم آباد»، به نقل از سایت انسان و فرهنگ (۹۰/۷/۹) و چاپ شده در همایش زن و اهداف توسعه هزاره.

- سیدزاده ی ثانی، سید مهدی (۱۳۸۷)، ترس از بزه دیدگی مکرر، مجموع مقالات نخستین همایش پیشگیری از جرم و بزه دیدگی، تهران: دفتر دفتر تحقیقات کاربردی پلیس ناجا: ۳۶۹-۳۳۹.

- صادقی فسایی، سهیلا؛ میرحسینی، زهرا (۱۳۸۸)، بررسی عوامل اجتماعی موثر بر ترس از جرم در بین زنان شهر تهران، نامه علوم اجتماعی، تهران: دانشگاه تهران، شماره ۳۶: ۱۵۲-۱۲۵.

- صارمی، حمیدرضا (۱۳۸۹)، تحلیل نقش مسائل اجتماعی در ناامنی شهرها از دیدگاه اسلام، نشریه هویت

- شهر - سال چهارم، ش ۶، بهار و تابستان ۸۹-۱۰۷.
- مرکز آمار ایران، (۱۳۸۷)، سالنامه آمار کشور، دفتر روابط عمومی مرکز آمار ایران.
- عطارزاده، مجتبی (۱۳۸۴)، ناکارآمدی دانشگاه در روند پیشرفت علمی - فرهنگی کشور، نشریه دانشگاه ایلام، سال نهم، شماره ۲۵ و ۲۶: صص ۸۰-۴۷.
- علیخواه، فردین؛ نجیبی ربیعی، مریم (۱۳۸۵)، زنان و ترس از جرم در فضای شهری، فصلنامه رفاه اجتماعی، تهران: دانشگاه علوم بهزیستی، شماره ۲۲: ۱۳۲-۱۰۹.
- عنایت، حلیمه و دیگران (۱۳۹۱)، رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت در جوانان ۲۹-۱۵ ساله شیراز و یاسوج، فصلنامه جامعه شناسی کاربردی، شماره ۴۵، صص ۱۰۴-۸۱.
- غفاری، غلامرضا (۱۳۸۷)، سرمایه اجتماعی و پیشگیری از جرم، مجموعه مقالات نخستین همایش پیشگیری از جرم با رویکرد جامعه شناختی، تهران: دفتر تحقیقات کاربردی پلیس ناجا: ۲۸۹-۲۶۳.
- عنبری، موسی؛ فیروزجانیان، علی اصغر (۱۳۸۸)، «مشارکت امنیتی و انتظام مشارکتی بررسی تجارب و زمینه های مشارکت مردمی در تامین نظم و امنیت»، فصلنامه نظم و امنیت انتظامی - علمی - ترویجی، سازمان تحقیقات و مطالعات ناجا، سال دوم، شماره ۲: ۹۵-۵۹.
- فیاض بخش، حسین؛ قلتاش، عباس (۱۳۸۸)، «بررسی نقش دانشگاه آزاد اسلامی در توسعه پایدار استان کهگیلویه و بویراحمد از دیدگاه اساتید دانشگاه و مدیران ارشد»، به نقل از سیمین منصوری بروجنی، علی جوانبخت (۱۳۸۸)، مجموعه مقالات هشتمین همایش از سلسله همایش های منطقه ای چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجن: ۸.
- فیوضات، یحیی (۱۳۸۲)، نقش دانشگاه در توسعه ملی و سه مقاله دیگر، تهران: ارسباران.
- کلاتری، خلیل (۱۳۹۱)، مدل های کمی در برنامه ریزی (منطقه ای، شهری، روستایی)، چاپ اول، تهران: فرهنگ صبا.
- کوئن، بروس (۱۳۸۶)، مبانی جامعه شناسی، ترجمه دکتر توسلی و دکتر فاضل، تهران: انتشارات سمت.
- گروسی، سعیده (۱۳۸۶)، بررسی رابطه اعتماد اجتماعی و احساس امنیت در بین شهروندان کشور (مطالعه موردی دانشجویان دختر دانشگاه آزاد جیرفت)، فصلنامه دانش انتظامی، سال نهم، شماره دوم.
- ماندل، رابرت (۱۳۸۱)، «چهره متغیر امنیت ملی»، پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- متولی، صدرالدین؛ چرم زاده، جاسم (۱۳۹۰)، «بررسی نقش دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی در توسعه شهری (مطالعه موردی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بابل)، نخستین همایش ملی آرمان شهر ایران به نقل از سایت مرجع دانش.
- محسنی، منوچهر (۱۳۸۰)، جامعه شناسی جامعه اطلاعاتی، چاپ اول، نشر دیدار.
- محسنی تبریزی، علیرضا (۱۳۹۱)، وندالیسم، تهران: انتشارات آن.
- مک کین لای، آردی؛ لیتل، آر (۱۳۸۰)، امنیت جهانی؛ رویکردها و نظریه ها، ترجمه اصغر افتخاری،

تهران: انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی: ۴۶.

- موحدی، محمد مهدی؛ معتمدی، مجید؛ موحدی، مسعود (۱۳۸۸)، «بررسی پیامدهای تاسیس دانشگاه آزاد اسلامی در امور فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی (مطالعه موردی، بانوان شهرستان فیروزکوه)، فصلنامه مدیریت، سال ششم، شماره ۱۳: ۳۵-۲۳.

- موذن جامی، محمد هادی (۱۳۸۴)، مقدمه‌ای بر امنیت و مولفه‌های آن، مجموعه مقاله‌های امنیت و پلیس، چاپ اول، جلد دوم، دانشگاه علوم انتظامی.

- منصوری بروجنی، سیمین؛ جوانبخت، علی (۱۳۸۸)، «بررسی نقش دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجن در ارتقای میزان مشارکت‌های اجتماعی شهرستان بروجن» مجموعه مقالات هشتمین همایش از سلسله همایش‌های منطقه‌ای چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجن: ۱-۲۴.

- نادری، حمدا...؛ جاهد، محمد علی؛ شیرزاده، مهین دخت (۱۳۸۹)، بررسی رابطه احساس امنیت اجتماعی و سرمایه اجتماعی (مطالعه موردی شهر اردبیل)، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره دوازده - جدید (شماره بیست و یکم)، بهار ۸۹: ۸۸-۵۹.

- نوروزی، فیض اله؛ سپهر، مارا (۱۳۸۸)، بررسی احساس امنیت اجتماعی زنان ۲۹-۱۵ ساله شهر تهران و عوامل اجتماعی موثر بر آن، فصلنامه راهبردی، سال هجدهم، شماره ۵۳: ۱۵۹-۱۲۹.

- نایی، هوشنگ؛ خادمی، علی؛ رشنودی، بهزاد؛ امیری، رقیه (۱۳۹۲)، بررسی وضعیت احساس امنیت اجتماعی در بین جوانان شهر تهران، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۲۱، تابستان ۱: ۳۵-۵۴.

- نویدنیا، منیره (۱۳۸۴)، «چندگانگی امنیت: امنیت ملی، عمومی و امنیت اجتماعی» فصلنامه تخصصی - کاربردی معاونت اجتماعی ناجا، مطالعات امنیت اجتماعی، شماره دوم و سوم: ۳۵-۵۹.

- نظارت اجتماعی. مجله الکترونیکی ویسنا:

<http://vista.ir/content/107680>

- Bateson, R., (1998). Social Capital, Newyork: Guilford.

- Beck, U., (1992). Risk society: Towards a New Modernity, London: Sage.

- Brennan, J. and Shah, T., (2000), Managing Quality in Higher Education: An International Perspective on Institutional Assessment and Change, Higher Education, Vol 42, Issue 4, pp: 515-516.

- Giddens, A. & Birdsall, K., (2009). Sociology, Translation: Hassan Chawooshian, 4th Ed, Nashre Ney.

- Giddens, A., (2005), Sociology, London: Oxford press.

- Lindstrom, M and Others (2008). Social capital, anticipated ethnic discrim-

ination and self- reported Psychological health: A population- based study, social science & Medicine, vol.66 N O. 1, PP: 1-13.

- Massey, D. (2005) For Space. London : Sage.

- Morris, J., 1985() "Sociological Theory and Social Control American" Journal of Sociology Vol. 81 No. 1 (Jul) ,pp. 82-108. Published by: The University of Chicago Press Article Stable URL : <http://www.jstor.org/stable/2777055>.

- Serajzadeh, S. H. (2008) «Social Determinants of the Seriousness of Crime: An Examination of a Muslim Sample», The journal of Social Compass, Vol. 55, No. 4, 541-560.

- Wallerstein, I., (1974). the Modern World System, New York: Academic Press.

- Wallerstein, I., (1979). the Capitalist World Economy, Cambridge: Cambridge University Press.

- Wullemin, D., B. Richardson, and D. Moore. (1986). «Ranking of crime seriousness in Papua New Guinea, The effects of urbanization», Journal of Cross-Cultural Psychology 17: 29-44.